

Datum
2022-04-05

§ 51

Dnr 2022-00271

Revisionsberättelse 2021 för Kungsbacka kommun och fråga om ansvarsfrihet

Beslut

Kommunfullmäktige beviljar styrelse, nämnder och beredningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2021 med hänvisning till vad revisorerna uttalat i revisionsberättelsen.

Kommunfullmäktige lägger revisionsberättelsen till handlingarna.

Anteckning

Det noteras i protokollet att de ledamöter i kommunfullmäktige som under 2021 även var ledamöter eller ersättare i styrelse, nämnd eller beredning inte deltar i beslutet om ansvarsfrihet i den del som angår ledamoten.

Sammanfattning av ärendet

Kommunens revisorer har lämnat revisionsberättelse och redogörelse till revisionsberättelse den 25 mars 2022 avseende 2021 års verksamhet och förvaltning. Revisorerna har tillstyrkt att kommunfullmäktige beviljar styrelse, nämnder och beredningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2021. Revisorerna har även tillstyrkt att kommunfullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2021.

Beslutsunderlag

Revisionsberättelse 2021

Redogörelse till revisionsberättelse 2021

Kommunrevisionens granskning av årsredovisning 2021 för Kungsbacka kommun

Kommunrevisionens grundläggande granskning 2021 av Kungsbacka kommun

Kommunrevisionens grundläggande granskning 2021 av nämnden för

överförmyndare i samverkan

Kommunrevisionens granskningsredogörelse 2021 för Stiftelsen Tjolöholm

Lekmannarevisorernas granskningsredogörelse och granskningsrapporter 2021 för

Eksta Bostadsaktiebolag och Tempohus Kungsbacka AB

Lekmannarevisorernas granskningsrapport 2021 av Fastighets AB Sankta Gertrud

Förslag till beslut på sammanträdet

Ordförande Anders Ekström (M) yrkar att kommunfullmäktige beviljar styrelse, nämnder och beredningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2021 med hänvisning till vad revisorerna uttalat i revisionsberättelsen, att kommunfullmäktige noterar i protokollet att de ledamöter i kommunfullmäktige som under 2021 även var ledamöter eller ersättare i styrelse, nämnd eller beredning inte deltar i beslutet om ansvarsfrihet i den del som angår ledamoten samt att kommunfullmäktige lägger revisionsberättelsen till handlingarna.

Datum
2022-04-05

Beslutsgång

Ordförande Anders Ekström (M) prövar först eget yrkande om ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2021 för styrelse, nämnder och beredningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ, och finner att kommunfullmäktige bifaller det.

Ordföranden prövar sedan om kommunfullmäktige kan notera i protokollet att de ledamöter i kommunfullmäktige som under 2021 även var ledamöter eller ersättare i styrelse, nämnd eller beredning inte deltar i beslutet om ansvarsfrihet i den del som angår ledamoten, och finner att kommunfullmäktige bifaller det.

Ordföranden prövar sedan om kommunfullmäktige kan lägga revisionsberättelsen till handlingarna, och finner att kommunfullmäktige bifaller det.

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder och beredningar, nämnden för överförmyndare i samverkan, gemensam nämnd för hemsjukvård och hjälpmedel, patientnämnden Halland, kommunrevisionen

Revisionsberättelse för år 2021

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder, beredningar och gemensamma nämnder samt genom utsedda lekmannarevisorer/revisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag och stiftelser.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige. Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Kommunrevisionen konstaterar att pandemin under 2021 fortsatt att skapa utmaningar för kommunen. Kommunsektorn har aldrig tidigare ställts inför situationen att hantera en global pandemi och en händelse som varit så utsträckt i tid. Vi har under året på en övergripande nivå följt hur pandemin påverkat verksamheten i kommunstyrelsen och nämnderna. Kommunrevisionen avser att fortsatt följa hur kommunstyrelsen och nämnderna arbetar med att hantera konsekvenserna av Covid-19.

Ur redogörelsen vill vi särskilt lyfta upp revisionens granskning av kommunens interna kontroll för att motverka välfärdsbrott. Granskningen visade att det fanns brister i nämndernas interna styrning och kontroll för att motverka kvalificerade välfärdsbrott och därmed utrymme för förbättring. Sammantaget bedömdes arbetet med att motverka välfärdsbrott som fragmenterat och svåröverskådligt. Kommunen saknade ett övergripande förhållningssätt mot kvalificerade välfärdsbrott. Granskningen visade även att det fanns skillnader mellan nämnderna hur långt man kommit i arbetet.

Vidare vill kommunrevisionen särskilt lyfta styrelsens och nämndernas arbete med barnkonventionen. Under året har kommunrevisionen i den grundläggande granskningen haft extra fokus på hur kommunen hanterar barnkonventionen inom sin verksamhet. Kommunens beaktande av barnkonventionen har även kartlagts inom revisionens förstudie avseende etableringsboenden samt inom granskning av nämnden för individ & familjeomsorgs åtgärdsarbete. Sammantaget ser kommunrevisionen att det finns utvecklingsområden avseende beaktande av barnkonventioner i styrelse och nämnders beslut.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Kungsbacka kommun har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande, med undantag av att även pensionsförmåner intjänade före 1998 redovisas som en avsättning i balansräkningen.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella och verksamhetsmässiga mål som fullmäktige uppställt.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse, nämnder och beredningar samt enskilda ledamöter i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2021.

Vi åberopar bifogad redogörelse.

Birgitta Litsegård har på grund av jäv inte deltagit i granskningarna som avsett nämnden för Individ- & familjeomsorg.

Underskrift i enlighet med digital signering

Birgitta Litsegård
Ordförande

Stefan Strömgren
Vice ordförande

Christine Lindeberg

Hans-Åke Fryklund

Stefan Friberg

Rolf-Arne Ullaeus

Bo Regnér

Bilaga: Redogörelse för revisionen år 2021

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

BIRGITTA LITSEGÅRD

Förtroendevald revisor

Serienummer: 19620106xxxx

IP: 193.142.xxx.xxx

2022-03-24 13:04:56 UTC

CHRISTINE LINDEBERG

Förtroendevald revisor

Serienummer: 19531029xxxx

IP: 217.61.xxx.xxx

2022-03-24 13:10:52 UTC

Stefan Roger Friberg

Förtroendevald revisor

Serienummer: 19680303xxxx

IP: 98.128.xxx.xxx

2022-03-24 13:18:38 UTC

Hans Åke Fryklund

Förtroendevald revisor

Serienummer: 19470824xxxx

IP: 185.205.xxx.xxx

2022-03-24 13:20:40 UTC

Bo Regnér

Förtroendevald revisor

Serienummer: 19530318xxxx

IP: 81.225.xxx.xxx

2022-03-24 14:24:42 UTC

ROLF-ARNE ULLAEUS

Förtroendevald revisor

Serienummer: 19390820xxxx

IP: 81.234.xxx.xxx

2022-03-25 07:39:55 UTC

STEFAN STRÖMGREN

Förtroendevald revisor

Serienummer: 19490508xxxx

IP: 213.65.xxx.xxx

2022-03-25 08:43:42 UTC

Penneo dokumentnyckel: EUJU3-B8T5T-KXBNO-VJ8W4-3ALG8-4OEMH

Detta dokument är digitalt signerat genom Penneo.com. Den digitala signeringsdatan i dokumentet är säkrad och validerad genom det datogenererade hashvärdet hos det originella dokumentet. Dokumentet är låst och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. All kryptografisk information är innesluten i denna PDF, för framtida validering om så krävs.

Hur man verifierar originaliteten hos dokumentet

Detta dokument är skyddat genom ett Adobe CDS certifikat. När du öppnar

dokumentet i Adobe Reader bör du se att dokumentet är certifierat med **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com> Detta garanterar att dokumentets innehåll inte har ändrats.

Du kan verifiera den kryptografiska informationen i dokumentet genom att använda Penneos validator, som finns på <https://penneo.com/validate>

Redogörelse för revisionen år 2021

Förstudie av arbetet med Agenda 2030 avseende samhällsplanering

Förstudien identifierade ett antal risker avseende kommunstyrelsens och berörda nämnders arbete med samhällsplanering utifrån Agenda 2030 och kommunfullmäktiges mål om *En hållbar utveckling och hälsosam miljö*. En risk vart brister i målarbetet inom vissa nämnders verksamheter. Vidare identifierades risk för bristande måluppfyllelse mot bakgrund av de hållbarhetsutmaningar kommunen står inför. Slutligen identifierades risk för att de utvecklingsområden som framkom i hållbarhetsbokslutet inte systematiskt beaktats inom ramen för utvecklingsarbetet.

Förstudie avseende nyanländas boendesituation utifrån barnkonventionen

Förstudien visade att barnrättsperspektivet inte har varit närvarande i den politiska styrningen eller samverkan avseende boendefrågan för nyanlända barnfamiljer. Det saknades dokumentation i samverkan om barnrättsperspektivet i boendefrågan för nyanlända barnfamiljer. Förstudien visade också att beslutet om tvåårskontrakt för etableringsboende inte bereddes med hjälp av förvaltningen. I förstudien identifierades en risk för att barnperspektivet inte beaktas om inte gängse beredning sker.

Granskning av kommunens interna kontroller för att motverka kvalificerade välfärdsbrott

Granskningen visade att kommunen saknade ett övergripande förhållningssätt mot kvalificerade välfärdsbrott. Det var upp till varje nämnd att själv utforma och tillämpa en betydande del av arbetet med att motverka kvalificerade välfärdsbrott. Vidare visade granskningen att det fanns brister i nämndernas interna styrning och kontroll för att motverka kvalificerade välfärdsbrott. Det saknades kommunövergripande eller nämndspecifika riktlinjer kopplat till arbetet med att motverka kvalificerade välfärdsbrott eller angränsade områden. Det saknades även ett strukturerat eller riskbaserat arbetssätt gällande kontrollaktiviteter kopplat till kvalificerade välfärdsbrott. Vidare identifierades i granskningen brister avseende samverkan och informationsspridning från ledning ner i organisationerna. Granskningen visade även att nämnderna inte har något anpassat utbildningspaket för sin personal avseende fusk och bedrägeri. Totalt lämnades fem rekommendationer till kommunstyrelsen och åtta rekommendationer till kommunens nämnder.

Granskning av måltidsverksamheten

Granskningen visade att nämnden för service i stort säkerställt en ändamålsenlig styrning och uppföljning av måltidsverksamheten. Granskningen identifierade utvecklingsområden vad gäller uppföljningen, då inte alla mål följts upp med ordinarie processer i apriluppföljning och delårsrapport. Nämnden för service rekommenderades överväga att införa styrning samt följa upp kvalitetsmål gällande kundnöjdhet för måltidsverksamheten. Vidare rekommenderades nämnden att säkerställa att protokollen innehåller tillräcklig information för att klargöra innehållet för de muntliga föredragningar som nämnden tar del av. Slutligen rekommenderades nämnden att tydliggöra uppföljningen av mål i styrkort eftersom inte alla mål följs upp med ordinarie processer i apriluppföljning och delårsrapport.

Granskning av delårsbokslutet 2021

Enligt kommunallagen ska det finnas en uppföljning av målen som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Kommunfullmäktige har för 2021 formulerat tre områden (ekonomi, politisk inriktning och samhälle) med tillhörande mål och mått samt krav som ska bidra till att god ekonomisk hushållning uppfylls. För att god ekonomisk hushållning ska råda ska minst två av tre områden vara på godtagbar nivå utifrån satta krav. Granskningen visade att 2 av 3 områden för god ekonomisk hushållning bedömdes vara på godtagbar nivå. Granskningen visade även att kommunen inte följer lag om kommunal bokföring och redovisning kap 6 § 4, Pensionsutbetalningar. Kommunen redovisar 1 236,6 mnkr som avsättning i balansräkningen istället för som en upplysning utanför balansräkningen. Kommunens redovisning av pensioner innebär att det prognosticerade resultatet är högre än om lagen följts.

Bedömningen utifrån granskning av delårsrapport per augusti var att god ekonomisk hushållning kommer uppnås. Detta mot bakgrund av att två av tre områden för god ekonomisk hushållning bedöms vara på godtagbar nivå. Vidare var bedömningen att, med undantag av redovisning av pensioner, delårsrapporten i allt väsentligt gav en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning.

Löpande granskning 2021

Som ett led i årets redovisningsrevision har en löpande granskning av intern kontroll inom vissa ekonomiprocesser genomförts. Den sammanfattande bedömningen var att den interna kontrollen kan förstärkas inom vissa områden.

Uppföljning av 2019 års granskningar

Kommunrevisionen har under året genomfört en uppföljning av de fördjupade granskningar som genomfördes 2019. Den sammanfattade bedömningen var att kommunstyrelsen och de berörda nämnderna omhändertagit rekommendationerna som lämnades i granskningen av investeringsprocessen samt i granskningen av inköp och upphandling. Vidare var bedömningen att kommunstyrelsen och de berörda nämnderna endast delvis omhändertagit rekommendationerna som lämnades i granskningen av informationssäkerhet. Vissa rekommendationer bedömdes därmed kvarstå för kommunstyrelsen och nämnden för service.

Grundläggande granskning – Nämnden för överförmyndare i samverkan 2021

Granskningen visade att nämndens förvaltning i stort utförts på ett ändamålsenligt sätt under 2021. Vidare visade granskningen att förvaltningen skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen hänförlig till nämndens förvaltning bedömdes ha varit tillräcklig under 2021.

Granskning av följsamhet till lag om stöd vid klagomål – Region Halland

Granskningen visade att driftnämnden Hallands sjukhus, driftnämnden Närsjukvården och Patientnämnden inom Region Halland delvis säkerställt ett ändamålsenligt klagomålshanteringsystem.

Patientnämnden, driftnämnd Hallands sjukhus samt driftnämnd Närsjukvården rekommenderades att säkerställa årlig revidering av styrande dokument. Nämnderna rekommenderades att säkerställa att samtliga klagomål registreras i verksamhetssystemet Platina. Därtill rekommenderades nämnderna ge förutsättningar för en ökad dialog mellan nämnderna för ytterligare förbättrad samverkan. Slutligen rekommenderades nämnderna att formalisera samverkan mellan nämnderna genom att dokumentera formerna för samverkan avseende klagomålsärenden.

Granskning av åtgärdsarbetet inom nämnden för individ- och familjeomsorg

Granskningen visade att nämnden inte fullt ut säkerställt en ändamålsenlig och tillräcklig styrning, uppföljning och intern kontroll inom ramen för de åtgärdsarbete som genomförs. Utifrån flera år med ekonomiskt underskott var det ett viktigt steg att nämnden beslutat om åtgärder för budget i balans samt löpande följt upp den ekonomiska utvecklingen. Av nämndens uppföljning från 2021 framgick att nämnden prognosticerar ett ekonomiskt överskott för helåret 2021. Det framgick dock inte tydligt av uppföljningen hur mycket av överskottet som beror på statliga bidrag och uteblivna insatser. Vidare visade granskningen att det saknades systematik i att genomföra och följa upp risk- och konsekvensanalyser utifrån ett brukarperspektiv. Slutligen visade granskningen att nämnden inte har tillsett att styrningen och uppföljningen omfattat barnperspektivet på ett systematiskt sätt.

Nämnden för individ & familjeomsorg rekommenderades säkerställa att nämndens styrning och uppföljning omfattar barnperspektivet i enlighet med lag och föreskrifter. Vidare rekommenderades nämnden säkerställa att risk- och konsekvensanalyser genomförs och följs upp på ett systematiskt sätt i enlighet med nämndens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Slutligen rekommenderades nämnden säkerställa att det synliggörs hur verksamhetens kvalitet har påverkats utifrån besparingsarbetet

Granskning av lokalförsörjningsprocessen och hantering av verksamhetslokaler

Granskningen visade att lokalförsörjningsprocessen i Kungsbacka kommun är tydligt dokumenterad med tydlig roll- och ansvarsfördelning samt en tillfredsställande samverkan. Det finns ett systematiskt arbete med tillförande underlag för lokalplanering som utgår från verksamheternas behov på kort och lång sikt. Lokalförsörjningsplaneringen beaktas i driftbudgeten genom lokalplanen. Vidare visade granskningen att det finns flera olika incitamentsstrukturer för effektiv lokalanvändning. Granskningen identifierade ett utvecklingsområde kopplat till uthyrningsprocessen samt avtalshantering. Den interna uthyrningsprocessen är inte dokumenterad och nämnden har inte fullt ut följt kommunfullmäktiges riktlinjer eftersom formella hyresavtal inte tecknas.

Nämnden för Service rekommenderades att dokumentera rutinen i förvaltningens arbetssätt avseende den interna uthyrningsprocessen. Vidare rekommenderades nämnden att dokumentera rutinen för förvaltningens arbetssätt avseende internhyresavtal. Slutligen rekommenderades att nämnden verkar för att uppdatera riktlinjerna för internhyra så att de överensstämmer med nuvarande arbetssätt.

Bokslutsgranskning 2021

I granskningen framkom att kommunen gör vissa avsteg från lagkrav och rekommendationer, främst avseende att kommunen inte följer lag om kommunal bokföring och redovisning kap 5 § 4, pensionsutbetalningar. Bedömningen görs att den felaktiga redovisningen är av betydande storlek och att räkenskaperna därför inte ger en rättvisande bild i enlighet med gällande lagstiftning.

I granskningen framkom att kommunen inte tillämpar Rådet för kommunal redovisnings rekommendation avseende leasing fullt ut. Externa hyresavtal upprättade före 2020 redovisas inte som finansiell leasing i de fall där det är aktuellt. Vidare redovisas koncerninterna hyresavtal inte som finansiell leasing i kommunens räkenskaper.

I granskningen noteras att kommunen har totala avsättningar för återställning av deponier om 197 mkr. I granskningen konstateras att kommunen inte gjort någon förnyad bedömning av kostnaden för återställning per 2021-12-31. Då någon ny bedömning inte har gjorts av kommunen är uppfattningen i granskningen att avsatt belopp om 65 mkr är mycket osäkert och att en ny bedömning krävs under 2022 för att få ett adekvat underlag för avsättningens storlek. Notering kvarstår från tidigare år.

Den samlade bedömningen därutöver var, utifrån avrapporteringen i årsredovisningen, att resultatet i allt väsentligt var förenligt med de mål som fullmäktige fastställt. Kommunstyrelsen gör i årsredovisningen bedömningen att kommunen uppnår god ekonomisk hushållning 2021. Utifrån årsredovisningen framgår att en majoritet av nyckeltalen inom de tre områdena var uppnådda samt att balanskravet uppnås. I granskningen ansågs att bedömningen avseende måttet efterlevnad av ägardirektiv vara otydlig, men eftersom måluppfyllelsen i övrigt var god så påverkades inte helhetsbedömningen. Granskningen delar styrelsens bedömning att god ekonomisk hushållning uppnåtts.

Grundläggande granskning 2021

Syftet med den grundläggande granskningen är att ge revisorerna underlag för ansvarsprövningen genom att översiktligt granska all verksamhet i enlighet med kommunallagen och God revisionssed. Kommunrevisionen har under 2021 även genomfört flera fördjupade granskningar och granskningar inom ramen för redovisningsrevisionen som ligger till grund för ansvarsprövningen, vilka har sammanfattats ovan.

Den samlade bedömningen i granskningen är att kommunstyrelsen och nämnderna delvis säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt. Det noteras att kommunens nämnder har varierande måluppfyllelse och att nämnderna i några av fallen inte gjort en bedömning av måluppfyllelsen vilket anses riskera att försvåra styrningen.

Den samlade bedömningen därutöver är att kommunstyrelsen och nämnderna i huvudsak säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering i enlighet med styrmodell.

Kommunstyrelsen och nämnderna bedöms ha säkerställt ett arbete med intern kontroll i enlighet med anvisningar.

Samtliga rapporter redovisas löpande till kommunfullmäktige och finns att läsa på www.kungsbacka.se/kommunrevision